

Materiál je určený ako pomôcka pre miništrantov v rámci projektu „S Dominom do Ríma“.

Eucharistia

Slovo **eucharistia** má grécky pôvod. Eucharistó znamená po grécky ďakujem, podstatné meno eucharistia - ďakovanie. Táto sviatosť však nesie aj ďalšie názvy, napr:

Pánova večera lebo ide o večeru, ktorú Pán slávil so svojimi učeníkmi v predvečer svojho umučenia. Chápe sa tiež ako anticipácia "Baránkovej hostiny" v nebeskom Jeruzaleme.

Lámanie chleba, pretože tento obrad, ktorý bol pri židovskom stolovaní obvyklý, použil aj Ježiš, keď pri Poslednej večeri požehnal a dával chlieb.

Svätá obeta, lebo sprítomňuje jedinou obetu Krista Spasiteľa a zahŕňa aj obetu Cirkvi; alebo tiež obeta svätej omše, "obeta chvály", duchovná obeta, čistá a svätá obeta.

Svätá a Božská liturgia, pretože celá cirkevná liturgia má svoj stred a najpresnejšie vyjadrenie v slávení tejto sviatosti.

Najsvätejšia sviatosť, lebo je sviatosťou všetkých sviatostí. Takto sa označujú aj eucharistické spôsoby uchovávané vo svätostánku.

Anjelský chlieb, chlieb z neba, viatikum (pokrm na cestu do večnosti) atď.

Svätá omša, po latinsky Sancta Missa pretože liturgia, v ktorej sa uskutočňuje tajomstvo spásy, sa končí rozposlaním veriacich, aby plnili Božiu vôľu vo svojom živote.

Liturgia eucharistického slávenia

Svätá omša pozostáva z dvoch hlavných častí:

- a) Bohoslužba slova
- b) Bohoslužba obety

Bohoslužba slova

V tejto časti k nám Boh hovorí cez svoje Slovo. Prostredníctvom Starého zákona, evanjelií, Skutkov apoštolov a ich listov Boh formuje náš život. Božie slovo je v tejto časti v centre pozornosti.

Na počúvanie Božieho slova je potrebné sa pripraviť. Na to slúžia úvodné obrady. Obsahujú ľútosť, očistenie nášho vnútra, aby Božie slovo vstúpilo do pozornej, pripravenej duše.

Boh chce s nami hovoriť, viesť dialóg, preto mu pred príchodom jeho posolstva prevolávame „Sláva Bohu na výsostiach“ (vo sviatky, slávnosti, nedele mimo adventného a pôstneho obdobia).

Potom Pána Boha oslavujeme v modlitbe dňa. Prednášame v nej myšlienky, ktoré sa snažíme prežiť v liturgii.

Nasledujú čítania, pri ktorých zvolávame „Bohu vďaka“, lebo k nám prehovoril Boh Otec.

Pred Evanjeliom zvolávame „Sláva tebe, Pane“, po evanjeliu „Chvála tebe, Kriste“, lebo k nám cez Cirkev prehovoril sám Ježiš Kristus.

V modlitbe „Verím v Boha“ vyznávame, že veríme Bohu a to, čo sme počuli v čítaniach zo Svätého písma.

Každé Božie slovo nás usmerňuje a povzbudzuje ku konaniu. Aj preto prosíme Boha v modlitbách veriacich o rôzne potreby, ktoré si uvedomujeme pod vplyvom Božieho slova.

Božie slovo je nepredstaviteľne silné, veď stvorilo celý svet a udržuje ho. Preto mu patrí taká veľká úcta. Takto pripravení môžeme pristúpiť k bohoslužbe obety.

Bohoslužba obety

Vrcholom svätej omše je sprítomnenie Kristovej obety na kríži nekrvavým spôsobom. Kňaz má moc sprítomniť Ježišovu obetu na kríži. Je to niečo úžasné. Kristus „prechádza“ dejinami, jeho obeta sa sprítomňuje na oltári. Keď sme pri svätej omši, sme vlastne pod jeho krížom.

Každá obeta potrebuje určitú prípravu. Tak je to aj vo svätej omši, kde sa najprv prinášajú obetné dary - chlieb a víno. Kňaz ich obetuje Bohu. Ale nielen on. Aj my máme Bohu obetovať dary, dokonca aj my sami sa mu máme darovať spolu s darmi.

Potom nasleduje modlitba nad obetnými darmi. Prosíme ňou, aby Boh prijal našu obetu, naše obetné dary. Po nej sa vyzýva ľud, aby zanechal všetky starosti a pozdvihol svoje srdcia hore, k Bohu a vzdával mu vďaky.

Eucharistická modlitba nás upriamuje na tajomstvo vykúpenia, vďaka Bohu, na jeho oslavu. Sme k tomu vyzvaní a spolu s anjelmi a všetkými svätými prevolávame jedným hlasom Bohu na slávu slovami: „Svätý, svätý, svätý, Pán Boh všetkých svetov. Plné sú nebesia i zem tvojej slávy. Hosanna na výsostiach! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom. Hosanna na výsostiach!“

Potom nastáva najväčší okamih celej svätej omše. Nastáva premenenie chleba a vína na telo a krv Ježiša Krista. Sprítomňuje sa to, čo sa stalo na Kalvárii - Kristova obeta na kríži. Teraz nekrvavým spôsobom.

Je to nesmierne tajomstvo viery, čo kňaz po premenení vždy aj pripomenie.

Vo svätej omši sa pokračuje modlitbami za Cirkev, Svätého Otca, biskupov, za zomrelých, za všetkých prítomných...

Potom kňaz začne vyznanie, že Najsvätejšia Trojica má všetku úctu a slávu po všetky veky vekov. Za tým nasleduje jedno z najdôležitejších zvolaní ľudu v celej svätej omši „amen“. Teda „verím“, že je to naozaj tak.

Pri modlitbe „Otče náš“ prosíme Boha, aby nás zbavil všetkého zla, dávame si znak pokoja a bratskej lásky. Podávame si ruky ako prejav, že sa navzájom nehneváme a že Boh môže prísť k nám.

Keď nám kňaz predstaví Ježiš Krista ako „Baránka Božieho“, ktorý sníma hriechy sveta, všetci vyznávame, že nie sme hodní, aby prišiel do našich srdc, ale kvôli nášmu uzdraveniu a posilneniu ho prijímame. Podobné slová vyslovuje stotník, ktorý mal chorého sluhu. Potom tí, ktorí nemajú na duši ťažký hriech, prijímajú Pána Ježiša.

Ako poďakovanie Pánu Ježišovi za to, že sa nám daroval pod spôsobom chleba a vína, mu vyslovujeme modlitbu po prijímaní.

Na záver svätej omše je požehnanie a povzbudenie, aby sme šírili Božie kráľovstvo, aby sme išli medzi ľudí v mene Božom a s jeho pomocou.

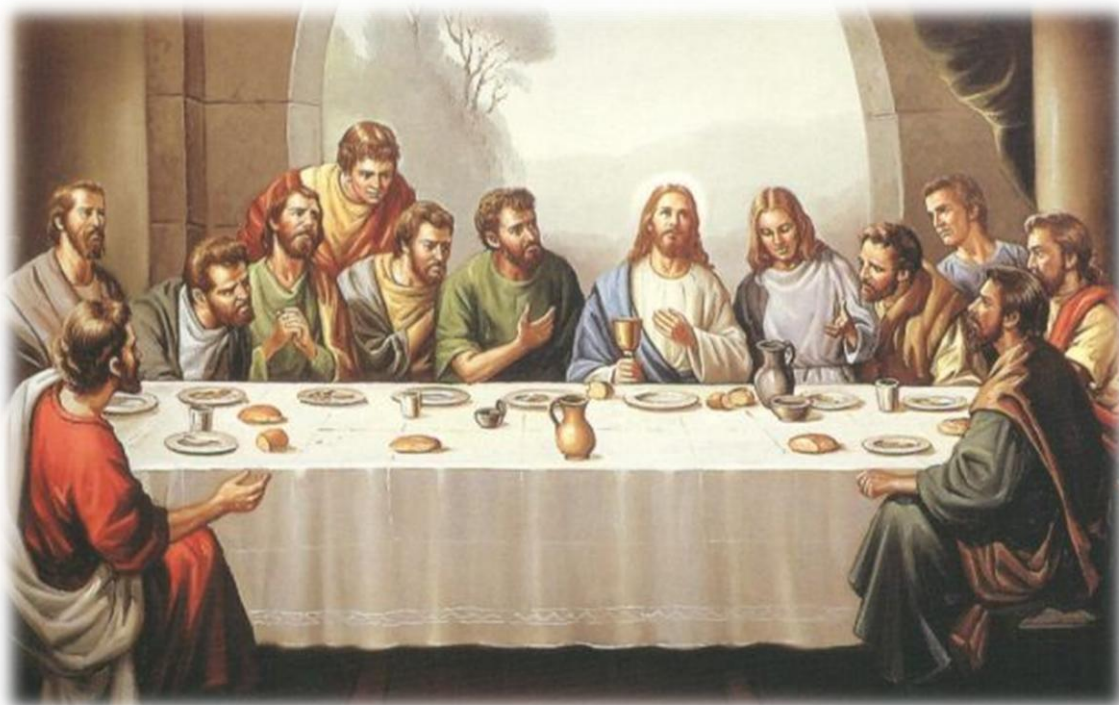

Pamiatka Pánovej večere

Na zelený štvrtok pri večernej sv. omši si pripomínáme ustanovenie Oltárnej sviatosti a sviatosti kňazstva. Večerná omša sa slávi na pamiatku Pánovej večere. V liturgii Zeleného štvrtka už začíname akoby slávenie Veľkého piatku. Umývanie nôh učeníkom, ustanovenie Eucharistie pri Poslednej večeri, Ježišova modlitba na Olivovej hore v Getsemanskej záhrade a napokon jeho zajatie, sú hlavnými témami dnešného večera a noci. Schádzame sa na oslávenie pamiatky Poslednej večere, pri ktorej Ježiš Kristus prv než seba samého vydal na smrť, zveril svojej Cirkvi novú a večnú obetu ako hostinu svojej lásky.

Správa o Poslednej večeri a o ustanovení Eucharistie patrí u prvých troch evanjelistov k stati o Ježišom umučení a zmŕtvychvstaní. V slávení večere je zjavné, čo znamená Ježišovo utrpenie, smrť a zmŕtvychvstanie pre neho samého i pre nás. Ježiš dáva svojim učeníkom chlieb a víno a hovorí: Toto je moje telo, ktoré sa obetuje za vás... Toto je moja krv, ktorá sa vylieva za vás i za všetkých na odpustenie hriechov. Ohlasuje svoju smrť a vysvetľuje jej zmysel: za vás a za všetkých.

Na pozadí starozákonných zmlúv, ktoré boli predobrazmi, ustanovuje novú zmluvu. Jeho krv vyliať za nás je krvou novej a večnej zmluvy. Takto vkladá do eucharistickej obety, ktorú dnes ustanovuje, svoje oslávené telo a svoju oslávenú krv, aby sme v omši zvestovali jeho smrť a zmŕtvychvstanie, kým nepríde v sláve. Každá svätá omša je preto skutočným sprítomením Kristovej vykupiteľskej smrti. Ježiš nám zo svojho obetného stola podáva najväčší dar - svoje telo a krv - ako prameň nového života. Keď oslavujeme ustanovenie Oltárnej sviatosti, naša radosť je taká veľká, že na chvíľu zabúdame na smútok, ktorý prevláda v týchto dňoch a spievame slávnostné Glória za zvuku organa a za mohutného hlaholu zvonov. Radosť z nesmierneho Pánovho daru vzápätí vystrieda hlboký smútok z Judášovej zrady i smútok z našich vlastných hriechov, krívd a zrád, za ktoré Ježiš podstúpi smrť na kríži. Preto umlknú jasavý hlas zvonov i zvoncov, utíchnu vznešený zvuk organa a až do Veľkonočnej vigílie ich nahradia tupé drevené údery klepáčov.

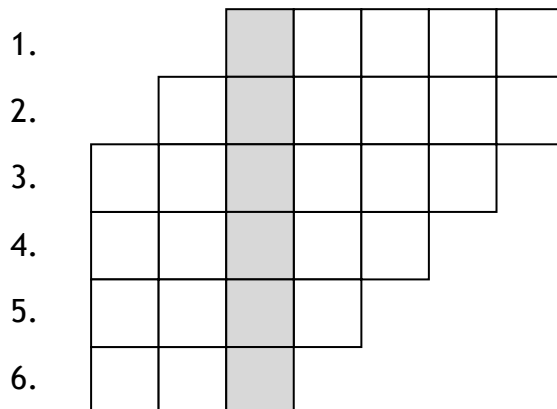

Tajnička

Cirkevný otec svätý (tajnička) hovorí: „Apoštoli nám vo svojich pamätiach, ktoré sa volajú evanjeliá, zanechali, čo im prikázal Ježiš: že on vzal chlieb, vzdával vd'aky a povedal: Toto robte na moju pamiatku! Toto je moje telo. A podobne vzal kalich, vzdával vd'aky a povedal: Toto je moja krv. A toto odovzdal iba im.“ (por. *Apologia* I, 66; - *List cisárovi Antóniovi Piovi*).

1. Kto zomrel za naše hriechy?
2. Čo podala Veronika Ježišovi počas krížovej cesty?
3. Veľkňazi odpovedali Pilátovi: „Nemáme kráľa, iba ...“
4. Čím bola naplnená špongia, ktorú podali Ježišovi na kríži?
5. Nástroj smrti Pána Ježiša.
6. Ktorý z apoštolov bol ako prvý pri Ježišovom hrobe?

Dominik a jeho sviatostný život

Raz Dominik v kostole počul kňaza povedať vetu, ktorú si zobral k srdcu: „Ak chcete vytrvať na ceste do neba, odporúčam vám na to dva prostriedky:

1. Pristupujte často ku sv. spovedi a sv. prijímaniu.
2. Vyberte si stáleho duchovného otca, ktorému úprimne otvoríte svoje srdce a tohto potom bez dôležitej príčiny nemeňte.“

Dominik dobre pochopil dôležitosť tohto ponaučenia. Vybral si jedného duchovného otca, pri ktorom potom zostal po celý čas svojho pobytu v saleziánskom ústave. Aby tento jeho nový spovedník mohol dokonale spoznať Dominikov duchovný život, vykonal si u neho celoživotnú spoveď. Zo začiatku pristupoval ku sviatostiam dvakrát mesačne, neskôr každý týždeň. Keď jeho duchovný otec videl, aké veľké pokroky urobil, tak mu poradil, aby ku sv. prijímaniu pristupoval trikrát za týždeň a neskôr mu dokonca dovolil, aby Pána Ježiša v eucharistii prijímal každý deň.

Niekedy na Dominika prichádzali stavy úzkosti a on sa chcel spovedať každý štvrtý deň alebo aj častejšie, ale jeho duchovný otec mu to nedovolil a prikázal mu, aby len raz za týždeň pristupoval k sviatosti zmierenia.

Sv. Dominik mal k svojmu duchovnému otcovi úplnú dôveru. Keď mu niektorí radili, aby zmenil svojho spovedníka, tak on o tom nechcel ani počuť. Povedal im, že spovedník je lekár duše a lekára ľudia menia vtedy, keď s ním nie sú spokojní, keď mu nedôverujú. Ale on svojmu spovedníkovi verí a preto ho meniť nehodlá. Dokonca hovorí, že on má k svojmu spovedníkovi tú najhlbšiu dôveru, pretože on sa s otcovskou starostlivosťou stará o spásu jeho duše.

Dominik sa vždy cítil spokojný. Hovoril si: „Nech sa mi stane čokoľvek zlé, vždy môžem ísť k svojmu spovedníkovi, ktorý mi podľa Božej vôle dá dobrú radu.“ Preto bol Dominik stále spokojný a veselý. No zároveň vedel byť aj vážny a nábožný.

Jeho príprava ku sv. prijímaniu bola vždy príkladne nábožná. Už večer pred spánkom sa modlil modlitbu pre sv. prijímaním a zaspával s túžbou v srdci, aby mohol prijať na druhý deň Pána Ježiša. Po tejto modlitbe vždy pridal zvolanie: „Bud' pochválená a zvelebená bez prestania, Najsvätejšia sviatosť oltárna.“ Na druhý deň po sv. prijímaní ďakoval Pánu Ježišovi za to, že prišiel do jeho srdca. Zabúdal pri tom na celý svet. Zabudol na raňajky, niekedy aj na školské prednášky. Nemohol sa odtrhnúť od oltára, stále premýšľal o Božej láske, vďaka ktorej Boh preukazuje človeku svoje nekonečné milosrdenstvo.

Dominik bol veľmi šťastný, keď mohol stráviť nejaký čas pred svätostánkom. Často to bolo aj niekoľko hodín. Každý deň prichádzal do kostola pomodliť sa ruženec a odprosiť Pána Boha za všetky urážky, ktorými ho ľudia urážajú. Aby zo sv. prijímania mohol čerpať čo najviac duchovného úžitku, stanovil si na každý deň zvláštny úmysel:

Nedeľa:	Úcta Najsvätejšej Trojice
Pondelok:	Modlitba za svojich duchovných i telesných dobrodinčov.
Utorok:	K úcte sv. Dominika a anjela strážneho.
Streda:	K úcte bolestnej Matky Božej a za obrátenie hriešnikov.
Štvrtok:	Za trpiace duše v očistci.
Piatok:	K úcte Pána Ježiša, ktorý bol umučený a zabitý.
Sobota:	K úcte Panny Márie za jej ochranu v živote i v smrti.